

JUKEBOX'I JA TŠELLO KOHTUMINE

DONALD TOMBERG

„KÖRINI!“ (SCHNAUZE VOLL). Režissöör: **Peeter Simm**. Stsenaristid: **Valentin Kuik, Peeter Simm, Hans-Werner Honert ja Thomas Steinke**. Operaator: **Rein Kotov**. Helilooja: **Sven Grünberg**. Produtsendid: **Artur Talvik ja Hans-Werner Honert**. Toimetaja: **Karl-Heinz Staamann**. Tegevpodutsendid: **Artur Talvik ja Sven Sund**. Kunstnikud: **Britt Urbla ja Matthias Baumgärtel**. Kostüümikunstnik: **Britt Urbla**. Grimeerijad: **Tiina Leesik ja Kairit Nieländer** (OÜ Leesik & Nieländer). Montaaž: **Margit Schulz**. Casting: **Piret Toomvap ja Ines Rahn**. Tootmisjuhid: **Endel Koplimes ja Michael Schmidt**. Režissööri I assistent: **Priit Valkna**. Režissööri II assistent: **Leana Jalukse**. Operaatori assistent: **Roland Adamson**. Kaamera assistendid: **Meelis Veeremets ja Kullar Viimne**. Valgusmeister: **Taivo Tenso**. Helioperaator: **Olger Bernadt**. Kos-

tümeerijad: **Ave Kuik ja Anneli Pahmann**. Osades: **Heio von Stetten** (Kaminsky), **Rasmus Kaljürv** (Hunt/Wolf), **Maarja Jakobson** (Stella), **Thomas Schmauser** (Manfred), **Udo Schenk** (Radtke), **Thomas Arnold** (Robert), **Detlef Bierstedt** (I politseinik), **Frank Witter** (II politseinik), **Rezija Kalniņa** (Sabrina), **Axel Wandtke** (tolliametnik), **Ita Ever** (ema), **Guido Kangur** (poeg), **Thorsten Wolf** (käeraudades tüüp), **Lidia Golovataja** (kassapidaja), **Inga-Kai Puskar-Polonski** (intendant), **Märt Jakobson** (turvamees), **Anne Paluver** (virtin), **Feliks Kark** (I kokk), **Bert Raudsep** (II kokk), **Beatrice Kehrer** (tüdruk), **Anton Kruse** (väiksem poiss), **Alban Mondschein** (suurem poiss), **Hans-Werner Honert** (taksojuht), **Artur Talvik** (pastor). 35 mm, 97 min, värviline. © Ruut / Saxonia Media / MDR, 2006.

Heio von Stetten (Kaminsky), Maarja Jakobson (Stella) ja režissöör Peeter Simm filmi „Körini!“ võtetel 2005. aastal.

Heio von Stetten (Kaminsky) ning produtsendid Hans-Werner Honert ja Artur Talvik filmi „Kõrini!“ võtetel.

Eesti – Saksa koostööfilm „**Kõrini!**“ jutustab loo neljast inimesest, kelle elud juhuse tahtel Leipzигis ristuvad ning kes seejärel, ehkki igäüks erineval põhjusel, teevad läbi ühise teekonna Leipzигist Tallinna. Vormilt on tegemist *road movie*’ga ning loo arenedes (jällegi läbi juhuste) leiavad tegelased lõpuks nii üksteist kui ka iseennast. Filmi süžee, mis läbib hulgaliselt äkilisi pöördeid ning põimib kokku erinevaid liine, annab vaatajale kirju eelduste pildi juba alguses.

- Endine tantsija, nüüdseks elus läbi põlenud Kaminsky (**Heio von Stetten**) jääb üksi. Tema naine lahkub Kaminsky sõbra Radtkega ja laseb tühjaks viia ka Kaminsky korteri. Mehele jäävad vaid kilpkonn ja *jukebox*.

- Kaminsky läheb Radtkele kätte maksuma, kuid kuuldes, et naine on teda Radtkega petnud juba kaua, teeb äkki täispöörde ja otsustab hoopis täita ühe oma ammuse lubaduse, viia Eestis elavale sõbrale kingituseks *jukebox*. Kaminsky saab Radtkelt Eestisse sõiduks veoauto. *Jukebox* ja kilpkonn kaasas, võib tema sõit alata.

- Samal ajal, samas linnas, toimub uue panga avamine. Sinna kiirustavad eestlannast tšellist Stella (**Maarja Jakobson**)

ja Radtke palgatud eestlasest pangaröovel (**Rasmus Kaljujärv**).

- Stella peab esinema avamiskontserdil ja röövel toimetama uue panga tühjaks-tegemise. Juhuslikult teevad röövel ja Stella omavahel autoavarii. (Taksojuhi pilk jääb liiga kauaks Stella põlvedele.)

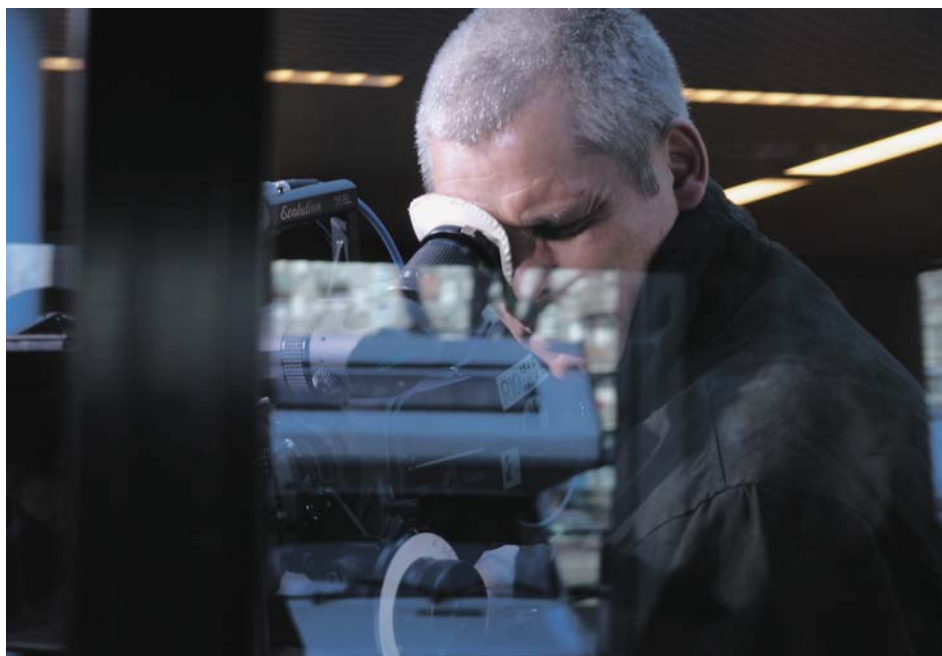
- Stella jääb kontserdile hiljaks. Röövel tühjendab panga.

- Kokkulepitud kohas ootab röövli matuseauto. Selle juht (**Thomas Schmauser**) peab röövli viima raudteejaama. Autol lõpeb aga bensiin ja juhuslikult satuvad ühte bensiinjaama nii matuseauto, Kaminsky veoauto kui ka politsei. Röövel, kartes politseid, peidab raha hoopis Kaminsky autosse. *Rekka* sõidab Eesti poole, matuseauto asub teda jälitama.

- Linnalähedases autokinos hääletab, õigemini kipub vägisi Kaminsky reisitseliseks Stella, kes on otsustanud lõpetada kaasategemise vähenõudlikel kontsertidel ning pöördub nüüd tagasi Eestisse. Seltskond on komplekteerunud.

Stsenaarium ja karakteristika

Peeter Simmi uues filmis on näha taotlust ühendada nii põnevus, kõige lihtsam meelelahutus kui ka südamlük lugu inimestest, kelle elus seni pole läinud just nõnda, nagu nad soovinuks.

Filmi „Kõrini!“ operaator Rein Kotov.

Neljast peategelasest kolme puhul võib iseloomustusena kasutada epiteeti „endine“. Nüüdseks läbi põlenud Kaminsky on endine tantsija. Kriminaalist pangaröövel on endine vetelpäästja. Matuseauto juht, nüüdseks usule ärganu ja koguduse liige, on endine kriminaal. Sellest seltskonnast eristub Stella. „Endise“ koorem ulatub temani kaudselt. Tulnud Eestist Saksamaale suurte unistustega, on tema läbilöögivõimalused suubunud pigem teisejärgulistesse esinemistesse. Kuid Stella ei ole kibestunud.

Matuseauto juht näeb temas lausa kõrgema ilu avaldust. Stella ideaalid on alles, ilma et ta nendest otseselt rääkima peaks. Ent kogu seltskond on rohkem või vähem puutunud kokku kohanimisraskustega. Siin on Simmi filmi lüüriline alatoon, mis aga stsenaariumis kõikvõimalike küsitavuste ja põnevust ning intriigi taotleivate pöörete nagu hammasrataste vahele kinni jääb. „Kõrini!“ on kirjutatud nelja stsenaaristi poolt

(**Hans-Werner Honert, Thomas Steinke, Valentin Kuik ja Peeter Simm**). Ilmselgelt on stsenaariste olnud liiga palju.

Tõsiselt on vaeva nähtud ootamatute süžeeäänakutega ja põnevusega. Antakse ette märke, loomaks sümbolset plaani (*jukebox* – tšello, matuseauto – kirik, *deus ex machina*’na ilmuvad tuvid). Käigult puudutatakse sügavaid teemasid (religioossus, üksindus, läbipõlemine, inimlikkus ka rasketes oludes, eneseleidmine, armastus, sõprus). Kuid ootamatud, süžee seisukohalt määravad pöörded ilmuvad ettevalmistamatult, põhjendamatult, libisedes klišeesse ja tekitades liiasust. Ning sügavad teemad libisevad üllatavalt kergelt (loe: pealiskaudselt) õnneliku finaali poole.

Ilmselgelt on stsenaarium tehtud liiga kirjuks, otsekui taotlusega igähele midagi. Filmi läbivaks motiiviks võib pidada matuseauto juhi tsiteeritud kirjakohta: „Issanda teed on imelikud.“ Siin on viide juhuslikkusele.

Näiteks soomlaste eelmise aasta parimas filmis **Aku Louhimiehe „Paha maa“** on juhused nagu varasemate üksiktegurite koosmõjuna ilmuv summa. Sellisele käsitlusele võiks poolusena vastandada **Quentin Tarantino**, kelle jaoks juhused on manifesteerivad. Simmi „Kõrini!“ puhul on juhused nagu seosed, mille tagamaid lihtsurelik mõista ei pruugigi. Kuid juhuslikkus, mis sellises interpretatsioonis võimaldab viidet fataalsusele, näeb filmis välja pigem nagu küsitavuste õigustus.

Rütm. Näitlejad

Operaator **Rein Kotov** ja **Sven Grünberg** filmimuusika autorina teevad mõlemad suurepärase töö. Grünbergi muusikas on lihtsalt ja minimalistlikult ühendatud lüüriline, veidi nukker ja samas mängulisust lubav meeleolu, mis selle filmi n-ö teist plaani võib-olla kõige ilmekamalt kannab. Filmi rütm on üles ehitatud lüüriliste ja tempot kruvivate stseenide vaheldumisena. Kokkuvõttena ühist meetrumit aga ei teki. Parimad stseenid selles filmis on need, kus siiski annab endast märku Simmi omapärane ja lüüriline huumor, mida vahel toetab ka situatsioonikoomika. Olgu need kas või mõned sõnatud, muusikaga toetatud stseenid või näiteks stseen, kus matuseauto juht, olles käeraudadega laeva trepi külge kinnitatud, kohtub Stellaga, tüdrukuga, kelles ta näeb kõrgemat ilu. Ühtaegu püüab juht Stellaga meeldivat vestlust arendada ja oma piinlikku olukorda varjata.

Sellised stseenid on lihtsad ja vabad kohustuslikuna mõjuvast meelelahutuslikust pingest. Samuti on märgata, et sellistes stseenides tunnevad näitlejad ennast kindlalt, teavad, kuidas ja mida nad mängivad, ning mängivad mõnuga. Kuid terviku suhtes on raskustes ka näitlejad. Ansambel iseenesest on ilmselgelt tugev, kuid kohati jääb mulje, nagu ei oleks näitlejad osanud ära otsusta-

da, millist tegelast nad siis ikkagi mängivad.

Otsusekindlat kriminaali või algajat (pangaröövel). Oma eluga kriitilisse punkti jõudnud meest või hea südamega tööinimest, kel elus lihtsalt viltu vedanud (Kaminsky). Matuseauto juhi osatäitmisest tunneme, et tegemist on suurepärase näitlejaga, kuid kohati ei saa ka tema puhul arul, kas tegu on kiiksuga ekstsentriku või tõelise jumalalulasega.

Kõige selgemini mõjub, kohati lausa süzeelise lõtvuse kiuste, **Maarja Jakobson**. Jakobson mängib väga nappide vahenditega, samas on tema mängu puhul alati tunda sügavust. Kõige lihtsamalt öeldes, alati jääb tajutavaks, et inimese sees midagi toimub. Samuti on Jakobsoni kujus (loe: ilus) kindlasti seda midagit, mis sobib filmi.

Muusikast

„Kõrini!“ proovib istuda just nagu kahele toolile korraga. Täita kommertslikke nõudeid ja samas rääkida südamlukku lugu. Paraku jäädakse kahe tooli vahele. *Jukebox* ja tšello ühist orkestrit ei moodusta. Võib-olla võiks Simmi nüüd teha vahelduseks hoopis ühe Igava Eesti Filmi...